

DEONTOLOGISCHE CODE VOOR DE CLB-MEDEWERKER

INLEIDING

De deontologische code is een reflectie-instrument voor elke CLB-medewerker. Ze vormt een **leidraad** bij de uitvoering van zijn CLB-opdrachten.

De code steunt op waarden en normen enerzijds en op juridische verplichtingen anderzijds. Ze vertaalt dit ethisch kader in concrete regels en richtlijnen waaraan de CLB-medewerker, individueel en in teamverband, zijn professioneel handelen toetst en - zo nodig - bijstuurt. Het is een houvast om het beroepsmatig handelen te verantwoorden. Dit betekent dat de code uitdrukkelijk appèl doet op de **eigen ethische denkbaarheid** van het individu en van het team.

De deontologische code wordt voortdurend geïnterpreteerd en geactualiseerd tegenover de **dynamiek** van uiteenlopende werk- en leefsituaties en tegenover de evoluerende maatschappelijke context.

EEN CODE VOOR WIE?

Deze code geldt voor elke CLB-medewerker zonder onderscheid van opdracht en opleiding, ingegrepen de administratieve (mede)werkers en de stagiairs werkzaam in het CLB.

DE UITGANGSPUNTEN

De CLB-medewerker werkt onafhankelijk.

De CLB-medewerker respecteert ten allen tijde de rechten van het kind, zoals opgelegd in het "Verdrag inzake de Rechten van het Kind".

Het "Verdrag inzake de Rechten van het Kind" benadrukt volgende uitgangspunten:

- *het non-discriminatiebeginsel* is het principe dat alle rechten van toepassing zijn op alle kinderen, zonder discriminatie van welke aard ook naar ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale, etnische of maatschappelijke afkomst, welstand, handicap, geboorte of andere omstandigheid van het kind of van zijn of haar ouder of wettelijke voogd;
- *het belang van het kind* is het richtsnoer bij elke beslissing die genomen wordt in verband met kinderen. Het belang van het kind is niet altijd éénduidig vast te stellen. Te-

genstrijdige belangen maar ook verschillende zienswijzen mogen nooit beletten de dialoog met het kind hierover aan te gaan alvorens een beslissing te nemen;

- *het recht op leven en ontwikkeling;*
- *het participatieprincipe* geeft het kind het recht zijn mening te uiten en het recht dat met deze mening rekening wordt gehouden in elke aangelegenheid of procedure die het kind betreft.

Deze uitgangspunten zijn richtinggevend voor de CLB-medewerker.

DE CODE STEUNT OP o.a.

- Het Decreet betreffende de Centra voor Leerlingenbegeleiding van 1 december 1998 en de uitvoeringsbesluiten
- Het Mission Statement van de Centra voor Leerlingenbegeleiding
- Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989
- De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 10 december 1948
- De wetgeving en de jurisprudentie inzake het beroepsgeheim, de persoonlijke levenssfeer en de onderwijsaangelegenheden
- Het Protocol Jongerenrechten in de Jeugdbijstand
- De bestaande codes van verschillende beroepsgroepen
- De ontwerpcodes van VCLB, Gemeenschapsonderwijs, OVSG en Provinciaal Onderwijs Vlaanderen

DE INDELING

In zijn beroepsuitoefening reflecteert en handelt de CLB-medewerker ten opzichte van zichzelf, de cliënt, het samenwerkingsverband en het beleid. De indeling van de code volgt deze vier functies:

- de *zelfhanteringsfunctie* verwijst naar de verantwoordelijkheid die de CLB-medewerker heeft om bij zichzelf de nodige voorwaarden te realiseren die een kwaliteitsvolle dienstverlening mogelijk maken; zelfkennis en inzicht in de eigen positie zijn hier essentieel;
- de *dienst- en hulpverleningsfunctie* verwijst naar de verantwoordelijkheid t.o.v. de gebruikers van de dienstverlening. De CLB-medewerker respecteert hun rechten en helpt de voorwaarden scheppen om deze te realiseren;
- de *samenwerkingsfunctie* betreft de verantwoordelijkheid met betrekking tot collega's binnen het centrum;
- de *beleidsfunctie* betreft de verantwoordelijkheid van de CLB-medewerker als lid van het centrum en van de samenleving.

DEONTOLOGISCHE CODE

ZELFHANTERING

art. 1

De CLB-medewerker denkt na over en neemt verantwoordelijkheid op voor de gevolgen van zijn eigen handelen.

art. 2

De CLB-medewerker houdt rekening met de sociale werkelijkheid en de maatschappelijke ongelijkheid.

art. 3

De CLB-medewerker zorgt ervoor dat hij zijn deskundigheidsniveau (kennis met inbegrip van wetgeving, vaardigheden, waarden en attitudes) permanent actualiseert en verbetert.

art. 4

De CLB-medewerker beschouwt de dienstverlening aan de leerling als een primaire verplichting.

art. 5

De CLB-medewerker bewaakt zijn persoonlijke integriteit.

art. 6

De CLB-medewerker is zich bewust van zijn eigen waarden en normen.

art. 7

De CLB-medewerker verduidelijkt tegenover de cliënt en alle betrokkenen de verschillende functies en rollen die hij eventueel vervult.

art. 8

De CLB-medewerker behoudt zijn autonomie, ook op methodologisch vlak, ten opzichte van scholen, andere hulpverleners, diensten en instellingen waarmee hij, al dan niet contractueel, samenwerkt.

DIENST- en HULPVERLENING

art. 9

De CLB-medewerker werkt prioritair in functie van het welbevinden van de leerling. Hij trekt hierbij van de wijze waarop de leerling zichzelf en zijn omgeving ervaart.

art. 10

De CLB-medewerker ondersteunt en betreft de leerling in zijn ontwikkeling naar zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en zelfrealisatie; hij werkt emancipatorisch.

art. 11

De CLB-medewerker zoekt naar de meest efficiënte en minst ingrijpende hulpverlening.

art. 12

De CLB-medewerker ondersteunt en betreft de ouders, de school en andere opvoeders om hun opvoedingsverantwoordelijkheid te realiseren en houdt rekening met hun draagkracht.

art. 13

De CLB-medewerker kiest, vanuit een totale persoonsbenadering van de leerling, voor een multidisciplinaire werking.

art. 14

De CLB-medewerker respecteert de bewuste handelingen en keuzen van de cliënt. Hij ondersteunt en betreft hem bij de afweging van alle belangen en consequenties die in het geding zijn.

art. 15

De CLB-medewerker respecteert elke cliënt ongeacht zijn filosofische, godsdienstige en/of ideologische overtuiging zolang die niet strijdig is met de Verklaring van de Rechten van de Mens en het Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

art. 16

De CLB-medewerker erkent het recht van elke cliënt, als een autonoom persoon met een eigen verantwoordelijkheid, om al dan niet in te stemmen met de hulpverlening.

art. 17

De CLB-medewerker benadert de cliënt als een volwaardige participant en helpt de cliënt een beter inzicht te verwerven in eigen keuzes en gevolgen van zijn beslissingen.

art. 18

De CLB-medewerker benadert elke cliënt op een begrijpelijke wijze.

art. 19

De CLB-medewerker gaat professioneel om met de klachten van de cliënt.

art. 20

De CLB-medewerker dient strikt te bewaken dat alle handelingen passen binnen de professionele werkrelatie. Dit betekent o.a. dat hij rekening houdt met de grenzen van alle betrokkenen, dat hij geen financiële of materiële voordelen haalt of aanvaardt uit de dienstverlening (buiten zijn loon) en dat de hulpverlener geen seksueel of ander misbruik maakt van de cliënt.

art. 21

De CLB-medewerker vervult zijn functie deskundig. Dit betekent ook dat hij vooraf het nemen van aanvaarbare risico's en de eventuele nadelige gevolgen van zijn handelen tracht in te schatten.

art. 22

De CLB-medewerker waarborgt maximaal de keuzevrijheid van de cliënt bij doorverwijzing en hanteert geen exclusieve doorverwijzingsafspraken.

art. 23

De CLB-medewerker motiveert zijn manier van werken tegenover de cliënt.

art. 24

De CLB-medewerker benadert de cliënt als een unieke en authentieke persoon.

art. 25

De CLB-medewerker stemt zijn dienstverlening af op de behoeften en mogelijkheden van de cliënt.

art. 26

De CLB-medewerker kan enkel handelen buiten de autonome medeverantwoordelijkheid van de cliënt indien deze laatste kennelijk in de onmogelijkheid is deze verantwoordelijkheid te dragen of indien hogere belangen in het geding zijn. In deze context is een collegiale en/of teambeslissing nodig en geldt minstens een informatieplicht naar de betrokkenen.

art. 27

De CLB-medewerker zorgt voor transparantie van de dienstverlening. Dit betekent o.a. dat hij aan ouders en leerlingen een begrijpelijke en waarheidsgetrouwe beschrijving van zijn handelen geeft en hen op de hoogte stelt van wat er met de ingewonnen gegevens zal gebeuren.

art. 28

De CLB-medewerker verzamelt gegevens betreffende de leerling voor zover deze nodig en relevant zijn voor de uitvoering van zijn opdracht of voor zover de regelgeving m.b.t. de Centra voor Leerlingenbegeleiding dit voorschrijft.

art. 29

De CLB-medewerker neemt bij een gemotiveerd verzoek van de cliënt sommige gegevens niet op in het multidisciplinair dossier.

art. 30

De CLB-medewerker verstrekt slechts informatie over de cliënt mits deze voldoende geïnformeerd is en ermee akkoord gaat. Indien de cliënt een leerling is jonger dan 14 jaar, mag de informatie slechts verstrekt worden mits akkoord van de ouders. In dit geval houdt hij ook rekening met de mening van deze leerling.

art. 31

De CLB-medewerker beperkt zich tot de informatieoverdracht die noodzakelijk is in het belang van de leerling.

art. 32

De CLB-medewerker deelt informatie enkel telefonisch en/of elektronisch mee indien hij de aanvrager kent of kan identificeren en mits het in acht nemen van de nodige voorzorgsmaatregelen.

art. 33

De CLB-medewerker - al of niet, of niet meer - in actieve dienst, is gebonden door het beroepsgeheim. Dit betekent o.a. dat noch de toestemming van de leerling en/of zijn ouders, noch het einde van de begeleiding in ruime betekenis (verandering van school, einde van de schoolloopbaan, overlijden van de leerling) een einde stelt aan de verplichting tot het respecteren van het beroepsgeheim.

art. 34

De CLB-medewerker respecteert het informatierecht van beide ouders zonder de vertrouwensrelatie met de leerling en diens recht op privacy in het gedrang te brengen.

art. 35

De CLB-medewerker zorgt ervoor dat de documenten en verslagen, die worden opgesteld in uitvoering van zijn opdracht, steeds worden bijgehouden en bewaard op een dusdanige wijze dat het beroepsgeheim er niet door wordt geschonden.

art. 36

De CLB-medewerker werkt samen met anderen voor zover het belang van de leerling dit vereist en het beroepsgeheim dit toelaat.

SAMENWERKING

art. 37

De CLB-medewerker heeft een informatie- en consultatieplicht naar collega's. Hij toetst eigen opvattingen aan die van collega's en stelt eigen inzichten en beroepservaringen ten dienste van hen.

art. 38

De CLB-medewerker benadert zijn collega's als gelijkwaardige partners. Er bestaat geen hiërarchie tussen de disciplines.

art. 39

De CLB-medewerker eerbiedigt de eigenheid van elke discipline en van elke collega.

VERANTWOORDELIJKHEID TEGENOVER HET BELEID

art. 40

De CLB-medewerker vervult een signaalfunctie ten aanzien van de verantwoordelijken voor het beleid.

art. 41

De CLB-medewerker meldt mistoestanden die hij opmerkt.

art. 42

De CLB-medewerker informeert het beleid over de vereiste voorwaarden (wettelijk kader, middelen, structuren, vorming, ...), nodig voor het deskundig en autonoom functioneren van de medewerkers in functie van een kwaliteitsvolle werking.

art. 43

De CLB-medewerker werkt loyaal mee aan de ontwikkeling, de verwezenlijking en het transparant maken van de doelstellingen en de werking van de CLB's.

art. 44

De CLB-medewerker werkt mee aan de verplichte registratie en aan de verzameling van gegevens die beleidsmatig nodig en relevant zijn. Deze gegevens worden anoniem aangeleverd tenzij de wet het anders verplicht.